7/6452

T.C.
BAŞBAKANLIK
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

SAYI : B.02.1.ÖİB.0.65.00.00/ 8735
KONU :

30 Haziran 2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İstanbul Milletvekili Emin ŞİRİN tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına tevcih edilen 7/6452 esas sayılı **yazılı soru önergesinde** yer alan sorulara verilen cevaplar aşağıda sunulmuştur:

30.05.2005 tarihli Radikal Gazetesinde Yiğit BULUT'un köşe yazısında aşağıdaki bilgiler verilmiştir:

"TELEKOM: İtalya, uyguladığı strateji ile TELEKOM şirketinin yabancı bir şirketin tek başına kontrolüne geçmesine izin vermedi. Yabancılar daha fazla fiyat teklif etmesine rağmen %25'ten fazla bir pay alamadıkları gibi, daha düşük fiyatlara rağmen yerli şirketler ve yerli yatırımcılar tercih edildi. Fransa ve Almanya'da ise bu dahi yapılmadı. France TELEKOM'un yüzde 56'sı Fransız halkına satılırken, yüzde 3'ü kendi çalışanlarına devredildi.

Geriye kalan hala kamu kontrolünde.

Almanya'da da durum çok farklı değil. Alman devletinin yüzde 25'lik payı korunurken, geri kalan, yapılan satış ve arzlar ile kontrol kimsenin eline geçemeyecek şekilde dağıtıldı.

Bir hatırlatma da Türk TELEKOM'un fiyatı için, TT'nin rakamsal olarak 1/3'ü dahi etmeyen Fas TELEKOM 7 milyar avronun üzerinde bir değer ile Paris'te işlem görüyor. Bu basit bir örnek bile Türk TELEKOM'un en az 10 milyar Dolar edebileceğini gösteriyor. Eğer birilerine acil satılmaz ve doğru zamanda halka arz edilebilirse,

Yılda 1-1.5 milyar Dolar kar potansiyeli olan TT'nin yüzde 51'inin 2-3 milyar Dolara yabancılara satılması, Türkiye Cumhuriyeti tarihin en büyük hatası olacak. Doğrusu; şirketin yönetişim ilkeleri çerçevesinde yeniden yapılandırılarak Türk halkına arz edilmesi.

Enerji: Yabancı şirketler Çukurova ve AB ülkesi olan İtalya'da durum çok farklı şekillenmiş. İtalyan elektrik devi 'ENEL Elektrik' tam bir kaos içinde olduğu son altı yıl için 'sat gitsin' metodu ile satılmamış ve çıkarılan yasa ile 1999 sonrası elektrik piyasası regüle edilirken şirket de 'özerk bir şirket' olacak şekilde yeniden yapılandırılmış. Bu süreç sonunda yapılmaya başlanan halka arzlar hala devam ederken bugüne kadar 28 milyar Dolara yakın gelir elde edilmiş.

AB'nin çekirdeğini oluşturan ülkelerin hiçbirinde kamu değerlerinin 'tek parça' halinde yabancılara devri yok. İlk önce halka arz ediliyor, sonra kontrol yaratamayacak kadar olan kısım yabancılara satılıyor. Yukarıda saydığımız bütün gerekçeler Ereğli, TÜPRAŞ, PETKİM içinde geçerli. Eğer bu şirketlerin yüzde 51'i blok halinde satılırsa, Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en vahim adımı atılmış olacak. Çözüm çok açık; Türk halkının bankalarda ve sistem dışında 60 milyar dolardan fazla birikimi var.

./..

7/6452

T.C.
BAŞBAKANLIK
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

SAYI : B.02.1.ÖİB.0.65.00.00/ 8735 30 Haziran 2005
KONU :

SORU 1 a) Türkiye'de yürütülmekte olan özelleştirme faaliyetlerinde Türk TELEKOM konusunda nasıl bir yol izlenecektir ?

Bilindiği üzere, Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin (Türk TELEKOM) özelleştirilmesine ilişkin işlemler 4046 sayılı Kanun (Kanun) uyarınca bağımsız komisyonlarca yürütülmektedir. Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, İhale Komisyonu adına, 4046 sayılı Kanun çerçevesinde belirli usuli işlemleri yürütmekle yetkilendirilmiştir.

Bu kapsamda, Kanun çerçevesinde Türk TELEKOM'un %55 oranındaki hissesinin blok satış yoluyla özelleştirilmesine yönelik olarak 25 Kasım 2004 tarihinde ihale açılmıştır. Özelleştirme uygulamalarında ilk kez uygulanan yatırımcıların finansal ve telekomünikasyon sektöründeki tecrübelerine yönelik ön yeterlilik süreci sonucunda 13 yerli ve yabancı yatırımcı ihaleye girebilme hakkını elde etmiş ve ihalede son teklif verme tarihi 24 Haziran 2005 olarak belirlenmiştir. Rekabet Kurumundan gerekli izinler alındıktan sonra ihale sonucu Bakanlar Kurulunun onayına sunulacak ve Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girecektir. Satışa konu hisselerin devir işlemlerinin 2005 yılı sonuna kadar gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

Yabancı yatırımcıların TELEKOM sektörüne yatırım yapmasına ilişkin olarak, 5189 sayılı Kanun ile Türk TELEKOM hisselerinin satışında yabancı sermaye sınırlaması kaldırılmış, öte yandan, ekonomi ve güvenlik ile ilgili olarak millî yararların korunması amacıyla Devlete söz ve onay hakkı verecek bir adet imtiyazlı hisse uygulaması getirilmiştir. Ayrıca, 406 sayılı Kanununun 2 (f) maddesinde yer alan *"...milli güvenlik, kamu düzeni veya kamu hizmetinin gereği gibi yürütülmesi amaçlarıyla gerekli tedbirleri almaya, gerektiğinde tesisleri tazminat karşılığında devralmaya ya da ağır kusur halinde imtiyaz sözleşmesini, telekomünikasyon ruhsatını ya da genel izni iptal etmeye yetkilidir."* hükmü ile 697 sayılı Ulaştırma ve Haberleşme Hizmetlerinin Olağanüstü Hallerde ve Savaşta Ne Suretle Yürütüleceğine Dair Kanunda yer alan hükümler ile, savaş gibi olağanüstü durumlarda, Türk TELEKOM'un çoğunluk hisselerinin yabancıların kontrolünde olmasından dolayı ortaya çıkabileceği iddia edilen muhtemel sorunların ortadan kaldırılması garanti altına alınmıştır.

Ayrıca, Türk TELEKOM'un %55'inin satışına ilişkin 25.11.2004 tarihli İhale Şartnamesinde yabancı yatırımcıların hissedarlık yapılarında bulunan kamu payları ile ilgili herhangi bir sınırlama getirilmediği gibi, 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu ve Doğrudan Yabancı Sermaye Kanununda bu hususa ilişkin herhangi bir kısıtlama yer almamaktadır.

./..

7/6452

T.C.
BAŞBAKANLIK
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

SAYI : B.02.1.ÖİB.0.65.00.00/ 8735 30 Haziran 2005
KONU :

Diğer yandan, Avrupa Birliği ülkelerinin yanı sıra dünyada birçok az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkenin de telekomünikasyon şirketleri özelleştirilmiştir (EK-1).

Ulusal telekomünikasyon işletmecilerinin hızla ilerleyen teknolojik gelişmeler karşısında yetersiz kalmaları ve artan liberalizasyon eğilimi, telekomünikasyon sektörünün klasik tekelci yapısını ortadan kaldırmış, özelleştirme hareketini körüklemiştir. Bu çerçevede, telekomünikasyon sektörü bir taraftan özelleştirme ile ticari esaslar dahilinde ekonomik yönden verimli ve etkin çalışan dinamik bir yapıya kavuşmuş, diğer taraftan da liberalizasyon yoluyla sektörün tekelci yapısı kırılarak rekabet sağlanmıştır. Dünya'daki teknolojik gelişmelerin körüklediği yeni ekonomik ve ticari ilişkiler çerçevesinde diğer birçok sektörde olduğu gibi, ülkemiz telekomünikasyon sektöründe de devletin rolünün yeniden belirlenmesi kaçınılmazdır.

Türk TELEKOM'un özelleşmesiyle beraber,

- Şirkete profesyonel yönetim anlayışının getirilerek, yönetsel ve teknik verimliliğin ve etkinliğin arttırılması,
- Kapasite ve servis çeşitlemesinde arzulanan büyümenin gerçekleştirilebilmesi,
- Servis kalitesinin uluslararası standartlara uygun hale getirilmesi,
- Şehir içi, şehirlerarası ve uluslararası görüşme birim fiyatlarında çapraz sübvansiyonun önlenebilmesi ve fiyatların dengelenmesi hedeflenmektedir.

Türk TELEKOM'un özelleştirilmesi sonucu şirketin çoğunluk hisselerini satın alacak olan yatırımcının yerli veya yabancı menşeili olmasından bağımsız olarak, Türk TELEKOM faaliyetlerine telekomünikasyon sektöründeki düzenleyici ve politika belirleyici kurumların (*Telekomünikasyon Kurumu, Rekabet Kurumu, T.C. Ulaştırma Bakanlığı vb.)* öngördüğü düzenlemeler çerçevesinde Türkiye'de ve Türkiye Cumhuriyeti Kanunlarına göre devam edecek, Türkiye Cumhuriyeti'nde istihdam imkanları yaratacak, Türkiye Cumhuriyeti Devletine de vergilerini ödeyecektir.

Dünyada gerçekleştirilen bazı TELEKOM sektörü özelleştirmeleri incelendiğinde ise konuya ilişkin olarak farklı değerlendirmelerde bulunmak mümkündür. Örneğin, ekte yer alan tablodan da görüldüğü gibi, özelleştirilen şirketlerin satış fiyatları; faaliyet göstermiş oldukları yerel TELEKOM sektörlerinin yapısına ve makro ekonomik potansiyel beklentilere paralel olarak büyük bir değişkenlik arz edebilmektedir. Ekli grafikten de anlaşılabileceği üzere, belirli bir kamu şirketinin değeri özelleştirme sonrası önemli oranda yükseliş de gösterebilmektedir. Buradan hareketle özelleştirme gelirleri hakkında doğrudan bir değerlendirme yapmanın anlamlı olmadığı, özelleştirme işlemlerinin mevcut sektörel ve çevresel koşul ve dinamikler ile makro ekonomik dengeler bağlamında incelemenin yararlı olduğu düşünülmektedir.

./..

7/6452

T.C.
BAŞBAKANLIK
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

SAYI : B.02.1.ÖİB.0.65.00.00/ 8735 **30 Haziran 2005**
KONU :

-4-

SORU 1 b) Türkiye'de yürütülmekte olan özelleştirme faaliyetlerinde enerji konusunda nasıl bir yol izlenecektir?

CEVAP 1b) Dağıtım sektöründe özelleştirme çalışmaları, elektrik sektörünün serbestleştirilmesi ve yeniden yapılandırılmasına ilişkin uygulama süreci ve yöntemleri konusunda ilgili kurum/kuruluşlarla mutabakat sağlanarak hazırlanan ve Yüksek Planlama Kurulunun 17.02.2004 tarih ve 2004/3 sayılı kararı ile kabul edilen "Elektrik Enerjisi Sektörü Reformu ve Özelleştirme Strateji Belgesi" çerçevesinde yürütülmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini takdir ve tensiplerinize arz ederim

Kemal UNAKITAN
Maliye Bakanı

EKLER:
EK-1 Dünya TELEKOM sektöründeki bazı özelleştirmelere ilişkin sonuçları gösterir tablo